

(Propaganda pel Fet! 2011)

Cançó a cançó, segons Feliu Ventura
Reflexions, motivacions, indicis i pistes per entendre més i millor
Publicat durant la gravació del disc, l'estiu de 2011, a www.musicailletra.cat

HISTÒRIA D'UN SOFÀ

De Xàtiva

22 de juliol de 2011

Sóc de Xàtiva. No em canso de dir-ho. Vaig nèixer dos dies abans d'una Fira d'Agost, al portal del Lleó (al rovellet de l'ou) com alguns xativins de la meua quinta. Segurament vaig fer més de 50 kilòmetres arrossegat pels meus pares amb un cotxet per l'Albereda a ritme del crepitat de pipes salades sobre l'estoreta de pàmpols que cobria el passeig.

També vaig fer moltes hores als parcs infantils mentre ma mare em donava el berenar a pessics i feia aquella cosa horrible que fan les mares quan t'embrutes la cara: mullar una punteta de mocador amb saliva materna i fregar-te fins esborrar-te una taca, una ferida, i amb ella, la dignitat tardoinfantil davant dels teus amiguets...

Després pujàvem als 'culumpios', així en castellà i malament, perquè érem menuts i perquè al nostre país durant molt de temps ha estat prohibit estudiar la llengua dels xativins a l'escola. Era habitual acabar cometent accions com engronsar-nos als 'culumpios' que és com 'culumpiar-nos' als engronsadors però al revés. El cas és que des de qualsevol engronsador de Xàtiva es veu un monument històric.

Aleshores vam començar a jugar a aventurers que busquen tresors històrics entre les muralles, a les coves d'olor a romaní i timonet, al Castell... i baixàvem des del Bellveret corrents pel Collar de la Coloma amb espases de bastó Atriaca avall i ens paràvem en sec en arribar a l'esplanada de la plaça de la Seu:

- Qui són ixos? (assenyalant les estàtues de la col·legiata)
- Són els papes d'Aixàtiva!

En les treves de les guerres a pedrades contra altres xiquets de barris invasors, vam descobrir que Xàtiva estava plena de personatges il·lustres, també ho vam veure en algun llibre (Cucarella, Pascual. *Setabenses Ilustres*. Martí, 1916). Interrogant les llambordes vam descobrir que jugàvem pels mateixos carrers per on un dia havien jugat també el taquígraf Martí, el cosmògraf Ramírez, Lluís Alcanyís, Lluís de Milà, Matilde Ridocci, i una llarga lletania de noms que coronen els Borja.

El país dels "dijous monjàvenes" de camí al forn fent equilibris amb una cassola d'arròs a l'ídem. Hem viscut la nostra infantesa al costat d'un arnadí que té un Castell com el caramull d'una mona.

Passejant pels carrers de Raimon i Manolo Miralles on se sentia la música de les fonts, l'olor de les castanyes i els moniatos torrats mentre les teulades fumaven llenya de taronger. Un lloc on respirar és tan quotidià com saludar Botifarra, Cucarella, Aliaga...

Tot això ha deixat en el caràcter de tots els xativins i xativines un rebost d'orgull inacabable que és conegut allà on arriba la nostra potent ona expansiva.

La llàstima és que alguns – que també diuen sentir-se orgullosos de ser de Xàtiva – es queden en l'anècdota i van diluint, amagant o destruint totes les coses que ens fan sentir-nos orgullosos i ens fan especials. Tot ens aniria millor si – de tant en tant – ens responem mentalment la pregunta de per què ens diuen socarrats, o per què tenim el quadre d'un Borbó cap per avall al Museu de l'Almodí. La història no es borra fàcil, ni amb el detergent que a Franco li deixava el "culo blanco". Vés a espai no et pique un lluç!

El primer pas per a ser un bon xativí o xativina és saber que Xàtiva no és teua sinó que tu ets de Xàtiva. Hi ha gent que es mor sense assabentar-se de la diferència.

Estime Xàtiva per sobre de totes les coses, com crec que tot ben nascut ha d'estimar el lloc d'on és i el lloc que habita.

Quan em vaig adonar d'això i vaig començar a fer cançons, de seguida em vaig saber que Xàtiva apareixeria en moltes d'elles. Lluny d'amagar-me vaig decidir indentificar-les amb la paraula "Lloc". A la maqueta hi ha un "Lloc", al primer disc hi ha un "Lloc 2". A *Barricades de paper* hi ha un "El que diuen els arbres (Lloc 3)", a *Alfabet de futur* hi ha un "Si véns (Lloc 4)".

Jo això encara ho tinc ben present, per això també hi ha un Lloc 5 a *Música i lletra*.

TORN DE PREGUNTES

Sense preguntes?
5 d'agost de 2011

“No s'atindrà els mitjans”, “no hi haurà torn de preguntes”, “sense comentaris”, “no respondré a les seues preguntes”, “no hi ha preguntes”, “no s'admetran preguntes”....

Són algunes de les frases que més escoltem des del 15 de juny de 1977. Alguns s'han acostumat i ja ni pregunten per què no poden fer preguntes. La diferència amb la situació d'abans de 1977 és que supose que abans no es responia perquè estava prohibit preguntar, i ara es nega la resposta.

Vaja, doncs és un mecanisme de control democràtic. Aleshores si no hi ha mecanisme de control no hi ha democràcia, no? Ah, val, ara ho entenc!

La pregunta és la porta per on passa la resposta. Han decidit tancar les portes però no prohibir-les. Però això és fer trampes igualment... Com és de complicat tot!

Això és només una de les menudes perversions d'un sistema que no respon mai i només fa una pregunta cada quatre anys.

Alguns parlen de regeneració democràtica, jo parlaria de generació democràtica. És una qüestió de llenguatge que perquè puga haver un renaixement ha d'haver un naixement abans, no?

“A tantes històries / tantes preguntes”, que deia Bertolt Brecht.

Manuel de Pedrolo va dir que “cal protestar fins i tot quan no serveix de res”. Jo crec que cal preguntar fins i tot quan la resposta és la pregunta.

Portes amb la clau al pany en *Música i lletra*.

PRESENT

Si el present és lluita...
15 d'agost de 2011

Ens havien amagat moltes paraules, ens van dir que eren lletges, passades de moda. Que era maniqueu dividir el món entre ‘ells’ i ‘nosaltres’. Ens deien que no tot era blanc o negre, per això ‘ells’ anaven amb els ‘grisos’, a cop de porra, darrera de ‘nosaltres’. Ara manen.

El passat fou lluita, ho sabem, tenim memòria històrica. Ens ho han contat les nostres àvies, els nostres pares. Com es van deixar les unghes gratant les parets de les presons de l'ànima i del cos. En la lluita per la llibertat es van empassar males paraules, oli de ricí i més d'una hòstia, consagrada per una jerarquia eclesiàstica còmplice. Corrien als refugis en meitat d'un bombardeig protegint amb la mà el cabot d'un xiquet de pocs mesos. Afusellats en vida per les mirades beates del feixisme, enfonsaven les unghes als palmells amb els punys de la ràbia en trobar-se pel carrer amb assassins.

Van decidir alimentar aquell xiquet amb l'esperança. I aquell xiquet va créixer entre prohibicions i silenci. La consciència li va pujar amb fúria a la universitat, “al taller, a casa i al camp”. I va fer volar mil somnis clandestins perseguits pels Guerrillers de Cristo Rey. Fins que el cap de la dictadura va morir al llit deixant la dictadura per herència.

Vam nàixer d'uns pares decebutos que ens van alimentar amb l'esperança. I al galop d'un Seat 600 carregat fins la baca, ens van fer passar alguns dels millors estius de la nostra vida.

Amb un diploma d'estudis signat per un rei de la família dels qui arrasaren Xàtiva el 1707, a poc a poc anàrem prenent consciència i vam anar aprenent aquestes paraules “passades de moda”. Just quan ens enviaven els gossos del neofeixisme com a dic de contenció del nostre desig de llibertat i justícia social.

Ara alguns han decidit alimentar amb l'esperança una altra generació. Els veig i pense en els meus avis, en els meus pares i els desitge el que vull per a mi: un present de lluita perquè el futur siga dels qui vénen de ‘nosaltres’.

Un raconet amniòtic pel futur en *Música i lletra*.

ELS GUANTS DE LA METÀFORA

Cançons, per què?
3 d'agost de 2011

Recorde un disc-llibre de Víctor Jara titulat “Habla y canta Víctor Jara” editat per la Casa de las Américas de Cuba i que els meus germans em van portar de La Habana. Jara parla de la Cançó, sense metàfora. Al llibre hi ha una definició del gènere preclara i arrelada a la cultura popular. Llegint-lo vaig acabar de saber perquè m'estime tant Víctor Jara. Tan senzill i didàctic, popular i pròxim...

El llibre comença així: “*De lo que dijo y cantó, de lo que expuso con palabras y música, trata el presente libro.*” Conté, a més, un disc amb les cançons: Canción del minero, Las casitas del barrio alto, Plegaria a un labrador, i Te recuerdo Amanda.

Víctor Jara, per la seua profunditat intel·lectual, pel seu origen humil, pel seu coneixement de gèneres artístics diversos i per la seua proximitat amb el fet popular, esdevé un excel·lent teòric de la Cançó internacional.

Víctor Jara és per a mi com el millor professor de la carrera, llegir-lo i escoltar-lo fou com fer un màster en “teoria de la Cançó popular”. M'ajuda a explicar-me i explicar que és per a mi la Cançó.

Cite d'un llibre editat el 1978 amb paraules dites abans de 1973. Víctor, en primer lloc, afirma que la cançó naix com una necessitat dels humans per expressar-se. Diu que els humans hem cantat per estimular l'energia al treball, per obtindre una bona cacera o per cridar a la pluja i espantar les tempestes.

“Así, por ejemplo, las manifestaciones musicales del hombre primitivo están ligadas a lo mágico-religioso, a lo mítico, demostrando que la canción nace como una necesidad y no como un mero entretenimiento”

“No només com un mer entreteniment” matisaria jo. Jara explica que d'aquesta necessitat d'expressar allò subjectiu naix la cançó com a eina de lluita per transformar la realitat. O ajudar a transformar-la.

“Los pueblos oprimidos por países extranjeros, con su canto, se rebelan, combaten y denuncian a los culpables de su opresión.”

“La canción sigue siendo un arma de lucha. La canción auténtica, la revolucionaria,

tiene que cambiar al hombre para que éste cambie el sistema.”

El cantant de Lonquén fa una crítica ferotge a la utilització de la cançó des del poder.

“La publicidad, la propaganda y los cantantes «populares», por otra parte, son jugosos incentivos que empujan al hombre a su evasión, actuando como drogas adormecedoras de la lógica rebeldía frente a la miseria.”

(molt útil per als temps de crisi que corren) i afegeix:

“Se da el caso de que con el éxito que se puede obtener con este tipo de canto es muy fácil que el imperialismo empiece a coquetearlo. Lo compra hasta que termina siendo instrumento de la industria del disco. Eso ha pasado con cantantes latinoamericanos que han surgido del pueblo y de pronto ya son «ídolos» que no van a su fuente de origen.”

Però el xilè també qüestiona la terminologia que hom ha utilitzat habitualment.

“Nosotros, yo personalmente, no soy de esos cantantes de protesta, porque el término protesta es ambiguo, está industrializado, manejado por el imperialismo...”

“Protestar por protestar a través de una canción sin señalar caminos, es como un ataque de histeria que nunca va a formar conciencia.”

“Nosotros cuestionamos toda la terminología creada por la burguesía: música culta, música popular, música folclórica. Para nuestra canción ya tenían un término: «música política», pero peyorativamente para que no estuviera en el plano artístico creativo, porque para la burguesía jamás arte y política han sido sinónimos de cultura.”

Continúa parlant de la cultura i la cançó com a eines transformadores de la societat.

“El pueblo, cuando lucha y avanza, avanza también con su cultura. La canción, como parte de esta fuerza, ha conquistado un sitio y desde allí continúa desarrollándose.”

“Hay que entregarle al pueblo las armas para que se convierta en creador.”

“La proyección de los artistas más allá de nuestras fronteras, es muy importante, pues habla bien del país en sí.”

“Nuestra canción es comprometida en cuanto la obra y la acción del creador se identifican con los sentimientos populares. Es revolucionaria porque lucha contra la penetración cultural imperialista y busca rescatar y revitalizar los valores culturales que nos son propios y nos dan una identidad como país.”

Tot això amb els filtres dels anys i el dubte metòdic a qualsevol afirmació taxativa. Però no es pot negar que l'anàlisi de qui fou director artístic de Quilapayún continua vigent sobre les barreres temporals i transatlàntiques en molts aspectes.

La primera vegada que vaig escoltar Jara fou a través d'una versió de *Te recuerdo Amanda* de Raimon en català. Després, vaig començar a compilar cassetts i vinils a la mítica tenda Oldies de València. Vaig saber que l'havien assassinat a l'Estadio Chile (Estadio Víctor Jara des de 2004) i ràpidament Xile es va infiltrar dessota de la meua pell.

Jo sóc partidari de la llibertat en la creació, m'agrada la cançó que “comprometa su pensar”, sense que siga incompatible amb buscar “papallones blanques damunt la neu”. Pense que aquestes creacions fan avançar culturalment i democràticament les societats. Malgrat tot no crec que jo puga (o haja de) ser amb les meues eines teòric d'això.

Per això hi ha una frase de Víctor Jara que guarde al meu pit com una divisa:

“La mejor respuesta del canto es el canto como respuesta”

I això és el que he intentat a *Música i lletra*.

FINALMENT

El benefici de la unitat i la mescla
10 d'agost de 2011

És màgia quan les mescles funcionen. És màgia quan el que aporta cada element a la unitat la fa possible. Aleshores parlem d'una cosa nova, creada per obtenir un benefici en felicitat.

La primera vegada que vaig preguntar com es feia l'arròs al forn (això, homes i dones, és el que es fa per aprendre a cuinar) em van dir que el *truc* – un altre cop la màgia – és un bon caldo.

La primera classe de *teoria i pràctica de la unitat* fou triar els elements per fer un bon caldo. Primer la carn, els ossos que aporten al caldo un sabor de profunditat, un esclat proteínic. Després els vegetals que aporten la fibra, el color i la frescor que fa pujar de nou el sabor de la profunditat a la superfície.

Tot això submergit en aigua primer en silenci i després, a poc a poc, amb la música de les reaccions químiques naturals de l'aigua i la sal amb els elements quan se'ls aplica calor.

Aleshores, molt lentament i a foc lent, comencen les negociacions entre els vegetals i la carn. Són negociacions lentes, de vegades les discussions són tan fortes que fan ballar la tapa de l'olla. Però, finalment, s'estén una perfumada *fumata blanca* que desborda els confins de la cuina i baixa escales avall fent salivar els veïns.

Aquesta és la base, l'origen i la identitat del plat: la unitat. Però ara vindran elements nous, arribats d'altres mons, expectants i esperant per fer la seua aportació: la mescla.

Aleshores necessitem una cassola de fang cuit extret de la terra, on s'enceta un nou diàleg. L'element que lligarà els destins dels antics i els nous elements és la cabeça d'allis que elevarà els sabors de la boca a l'olfacte.

Arriba l'aliment més important dels humans: l'arròs. La població d'arròs s'escampa sobre la terra regat amb oli, la quantitat d'arròs és la quantitat de població. I afegim els elements nous.

Una pluja de caldo inunda la terra. La suficient per alimentar tota la població d'arròs sense arribar a empatxar-la.

Tot això al forn, un clima propici, i un vers d'Ausiàs March: ‘bullirà el mar com la cassola al forn’.

Amb el temps just, ni més ni menys, la població està llesta. Ha configurat un plat nou basat en la tradició i l'origen. Aleshores s'obté – finalment – el benefici de la felicitat.

“... ho farem tot”, també, en *Música i lletra*.

EL NUS DE LA CORBATA

Fa molts anys vivia un emperador...
25 de juliol de 2011

Últimament pensé en els contes, aquelles cançons sense música. Des de les “Falueles” d’Isop a les “Històries” de Xavi Sarrià.

He gaudit, après, al·lucinat i rigut amb els contes de “La lluna vista des de la terra a través de la tele” de Toni Cucarella, amb els “Contes per a un món millor” d’Enric Larreula, amb les “Cròniques de la veritat oculta” de Pere Calders, amb “Uf, va dir ell” de Quim Monzó. Al meu cervell conviuen les “Rondalles valencianes” d’Enric Valor, les narracions de Carme Riera i el “Decameró” de Boccaccio.

M’encanten els contes. Aquell art difícil que comparteix amb la poètica la síntesi i la brevetat miniaturista capaç d’aconseguir la carícia de la memòria de Jesús Montcada, el pessic de Mercè Rodoreda, la bufetada de Charles Bukowski o l’embruix de Julio Cortázar.

Sobretot m’agraden els contes ‘de tota la vida’, les rondalles populars, les llegendes i els contes romàntics. Fins i tot quan es qüestionen com a “contes per a nens i nenes políticament correctes” de James Finn Garner. Somnie amb aquells llocs on pots menjar una casa de xocolata, pujar al cel amb una pesolera màgica o amagar-te a la panxa d’un bou on no neva ni plou...

Aquest any he pensat molt en el danès Hans Christian Andersen. I no he pensat en “l venedora de llumins”, ni en “El soldadet de plom” ni en “L’aneguet lleig”, ni en “la sireneteta”, ni en “La princesa i el pèsol”.

He pensat en “El vestí nou de l’emperador” (Keiserens nye Kaeder – 1837). I no sé perquè però m’he vist obligat a fer-li un homenatge en *Música i lletra*.

PAÍS DE CARRETERA

Tu també fas esteganografia
17 d’agost de 2011

Amb el pas dels segles, les ocupacions i les persecucions, aquest país – amb una enorme cicatriu en forma d’AP7 – s’ha convertit en el país del món amb més creients i practicants de l’esteganografia.

La paraula esteganografia ve del grec **στεγανός** que vol dir encobert i **γράφη** que vol dir escriptura. Per tant, és l’art d’amagar en les paraules.

Però la majoria de vegades no hem estat practicants de l’esteganografia per caprici o divertiment, sinó amb una clara intenció de supervivència.

És impressionant la quantitat d’acròstics, palíndroms, figures i metàfores que hem estat capaços de desenvolupar en el nostre idioma. Ni els millors censors amb estudis d’hermenèutica han aconseguit encara desxifrar-ne alguns.

Així la nostra època daurada de l’esteganografia fou durant el franquisme amb la poesia i la Cançó d’autor.

Entre totes i tots van crear un codi nou:

‘la nit’ era la “dictadura”, ‘la fera ferotge’ era “la consciència política”, ‘verda’ era “merda”, ‘l’estaca’ era “l’opressió”, ‘el burro’ era “Franco” i ‘l’àguila reial’ el “rei”.

El problema per a la dictadura és que la població era desxifradora natural de codis i només nosaltres entendríem frases com:

‘S’acabarà la nit quan la fera ferotge tombe l’estaca i el burro i l’àguila reial se’n vagen a la verda!’

Però també hem sabut fer el contrari, buscar la claredat del codi.

Treballar amb un codi obert, que diríem ara, sovint amb la interculturalitat. Això ha tingut repercussió en els jocs de paraules i les traduccions encobertes, milers de variants i ramificacions que han afectat a la vida quotidiana de les persones.

Recordem una època en què els títols dels llibres eren equilíngües: perquè no es podia titular en català es buscaven paraules amb la mateixa forma en castellà. Això també va passar en els noms de les persones. Encara tenim molts problemes

administratiu hereus de “l’estupidisme” del franquisme oficial.

Ja abans, amb la dictadura de Primo de Rivera, trobem exemples com el dels rètols que la pastisseria J.V. Foix va saber mantenir: “bomboneria selecta”, “postres del país”, “pasta seca superior”, “especieria moderna”. (Ilegit a Verbalia 2.0 de Màrius Serra)

Al país amb més filòlegs per metre quadrat ens convertim en experts en enginyeria lingüística des del primer “háblame en cristiano”.

Des de la marca Gallina Blanca fins el “Vuelo audaz, glorios portento” de F. Velasco. No oblidem que ja jugàvem amb paraules amb Joan Timoneda.

Ho continuarem fent perquè és divertit, perquè ens agrada i perquè és útil quan vivim temps difícils.

Que després no diguen que no ens entenen, no serà perquè no hem fet l’esforç.

Codis compartits a *Música i lletra*.

COR POLISSÓ

Passatger sense passatge
1 d’agost de 2011

Abans de conèixer-lo, si hagués hagut d’associar-li un paisatge segurament hagués triat el mar. Les dues primeres converses amb ell van ser a un camerino, la tercera al Priorat i la quarta a un barco. A Porrera vaig saber que no tot era mar. Recorde un viatge en un dos cavalls groc de camí a Siurana. És una de les converses de la meua vida que tinc gravades com a grans aprenentatges, com a colpidores revelacions, almenys des del meu punt de vista.

Parlàrem de moltes coses, em va resumir el que necessitava saber d’ell i vaig fer molt poques preguntes: sempre s’obté més informació escoltant que preguntant.

Arribàrem a Siurana i davant del poema de Carner encetarem una conversa sobre Miquel Martí i Pol i Vicent Andrés Estellés. Parlàrem d’un tipus de poesia bandejada i proscria des de les llargues barbes de la polsosa poètica de corcats diccionaris i des de les catacumbes d’oficines de saliva pastosa i de rima funesta. Parlàrem d’exilis. De joguines a les golfes i pianos de pega. De cellers i d’amics. De cultura, dictadura i acupuntura. D’un raconet a Parlavà i de la dansa de la mort. De l’Empordà bategant i de la tramuntana furiosa. Parlàrem de cançons i de cantants de cançons, de la Cançó i dels cantants de la Cançó (la Nova, la Novíssima, i d’aquella a la qual ja no li queden més superlatius per definir-se). També, aquell any, parlàrem de Norah Jones i de Césarea Évora. De Verdi i de Rossini.

Preparàvem una gira. I tan sols la idea de parlar encara d’un plural que ens incloga tots dos em causa un infinit vertigen. Vaig aprendre i vaig aprendre a aprendre que s’aprèn sempre i de tots. Que quan algú ens explica coses que ha vist o viscut ens convertim en passatgers sense passatge. Anem gratis als llocs més llunyans i als temps més remots en els ulls d’altra gent.

Ell, un dia va obrir la maleta i va treure les coses que més pesaven per poder viatjar d’una altra manera, i ara va lluny per poder estar més a prop d’ell mateix. El meu agraïment vol ancor un cercle, també a *Música i lletra*.

LLUNA DE SAFRÀ

Color safrà
27 de juliol de 2011

Hi ha un proverbi sahrauí que diu: ‘la mort és obligatòria, però l’esclavitud no’.

La lluita del poble del Sàhara Occidental per la seua llibertat, és una de les lluites africanes oblidades.

Un poble que va fer una aposta per la pau i la resolució pacífica del conflicte a què els havien sotmès durant dècades. Amb la mirada poc ‘atenta’ dels organismes internacionals. Un poble que ha passat dels antics als nous colonitzadors sense poder eixir a la superfície per a respirar llibertat. La cobdícia que els ha arrencat dels seus béns naturals.

Tot això ens arriba poc perquè com diu un altre proverbi sahrauí, ‘la distància entre la veritat i la mentida són els quatre dits que separen l’orella de la boca’. No volem saber, ni mirar, ni escoltar.

Arreu del nostre territori hi ha desenes d’associacions d’amics del poble sahrauí, que duen a terme centenars d’activitats i accions de solidaritat i memòria. Des d’ací també el meu menut homenatge. Saben també que, com diu un últim proverbi sahrauí, ‘una mà no pot aplaudir sola’ i que és la unitat i la solidaritat allò que impulsarà aquesta lluita a la victòria.

Sobre unes dunes pintades de safrà caminaran, de nou, els sahrauís lliures.

Sobre unes dunes pintades de safrà camina també *Música i lletra*.

TRÀFIC I TRÀNSIT

El so de les ciutats
12 d’agost de 2011

L’entrada referent a la paraula “soroll” al Diccionari de l’IEC diu:

“1 1m. (LC) So que no és la veu humana o d’un animal ni el so d’un instrument musical, so no musical degut a impulsions irregulars i confuses”

Sabem que els límits de les definicions són, de vegades, difusos. Està clar que també podem usar els sorolls per convertir-los en música a través d’unes regles, per exemple.

Malgrat això fa mal veure com des de moltes institucions públiques, a través de desenes d’ordenances, s’inclou la música dins de la carta dels sorolls.

Per exemple l’article 11.2.2e de l’Ordenança de l’Ajuntament de Palma diu:

“L’animació musical en restaurants no pot superar els nivells de renou que fixa com a màxims l’article 22 de l’OMPMA”.

Val a dir que és una de les normatives que he vist amb més cura a l’hora de referir-se a la música com a ‘renou’ i quasi sempre utilitza la paraula ‘so’ per a referir-se a la música.

Deixant de banda qüestions tècniques i centrant-nos en el llenguatge, l’Ordenança de València, a més, entra en dues severes contradiccions. La primera és que a l’hora de fer les ‘medicions’ en un local musical, no es pot usar música:

“Para la medición del aislamiento entre recintos deberá utilizarse una fuente de ruido rosa, no estando permitida la utilización de música o cualquier otro tipo de ruido, ya que no se trata de ruido estacionario ni se puede asegurar la existencia de espectros continuos”

Ordenanza Municipal de Protección contra la contaminación acústica Ayuntamiento de Valencia.

La segona contradicció ja la veieu... el govern de València no facilita una ordenança en valencià.

Respecte a la normativa de Barcelona per a mi el problema és, també, la manera com pretén solucionar els conflictes entre el veïnat. Cite d’una guia de civisme:

“Per a una actuació immediata en resposta a un soroll ocasional (veïns, música...) podem trucara a la Guàrdia Urbana, al 092”

Guies civisme soroll BCN – edita Ajuntament de Barcelona, abril 2004 – Imprès en paper reciclat

Sobre l’ordenança de Perpinyà no he pogut accedir a dades i no en parlaré.

Vull deixar clar que sé que hi ha molta gent que pateix per nivells de so exageradament elevats i viu autèntics calvaris per solucionar el problema depenent amb qui es troba davant.

Només és que voldria unes institucions que lluitaren per una cultura on les persones parlen per a solucionar els problemes (evitant milions d’expedients als jutjats) i on quan es parle de regulació de la música es parle de volums de so i no de nivells de soroll. O, en positiu: volum de confort.

Per a mi és simptomàtic el concepte de música que les ‘autoritats’ transmeten a la societat amb aquestes definicions. Amb aquesta actitud no ens podem queixar de com d’infravalorada està la música i els qui la fan a la nostra societat.

És lògic: si la música és soroll en les lleis, és igual una *scooter* trucada amb un ‘tubarro’ que una coral polifònica; és igual un martell hidràulic que uns xavals rapejant.

Però no és només qüestió de noms. Hem transformat les nostres ciutats tot seguint el model de països on la vida es fa als interiors. Les nostres ciutats han reprimat la pròpia personalitat. Un autoodi que ens cobreix amb una lleugera però càlida i adormidora manta nòrdica, ja m’enteneu. Ciutats fàcils de visitar, ciutats fàcils de netejar, fàcils de controlar...

He tingut l’oportunitat de viure uns anys en dues de les ciutats que he citat. Estime les ciutats, els nostres Cap i Casal. Les ciutats que ens haurien de representar, com Oslo hauria de representar Noruega o Berlín Alemanya. Però hem de ser crítics perquè tenen una responsabilitat que els hem atorgat: són capitals perquè tots ho hem decidit amb les nostres activitats humanes durant segles.

Aquesta regulació de la música a la contra s’ha estès arreu del país, i no només a les grans ciutats. Hi ha locals com l’Slàvia que han estat perseguits per normatives que ‘s’han de complir’, tot i que ‘amb el temps que portem fent actuacions no hem tingut cap queixa dels veïns’. No es pot dir que es promou

la cultura si els llocs on els músics es guanyen la vida no tenen permís per donar-los feina, i punt.

De sol a sol, les ciutats tenen un encant deliciosament pertorbador encara. Les estime. La llàstima és que, a poc a poc, les van esmorteint amb normatives miops.

A tota la gent de les grans ciutats, a la gent que he conegut i m’estime (i lluiten per unes ciutats millors), els garde un raconet (auto)crític en *Música i lletra*.

ADÉU

L'hora dels adéus

Divendres 26 d'agost de 2011

Dir adéu, de vegades, fa mal. De vegades dir adéu és en paraules i és en gestos. És encendre i apagar intermitentment els llums del bar perquè marxien els clients a l'hora de tancar. Dir adéu és una nota i una telefonada. És deixar el camí lliure.

De vegades dir adéu és fins ara o fins demà. Ve amb llàgrimes i rialles, ve de dia i ve de nit. De vegades dir adéu és un llarg bes en silenci o una fortíssima abraçada. De vegades dius adéu i de vegades et diuen adéu.

De vegades dir adéu és una condemna i un alliberament. Són els bisos i el silenci. Dir adéu ens deixa en companyia de la soledat. Diem adéu als amics, a la família, a les èpoques, als anys i a les coses.

De vegades dir adéu obre un parèntesi fins el proper adéu. Dosifica la companyia i ens deixa fer altres coses. De vegades el triem i de vegades no.

Dir adéu és fitxar, és fer el tancament, desconectar. Aprovar les galerades, enviar el màster a fàbrica. Dir adéu és demanar el compte, recollir l'abric. Dir adéu és recordar per megafonia l'horari del museu.

Dir adéu és la maleta a l'estació. L'apostasia i l'excomunicació. Dir adéu és deixar de pagar la quota. Canviar de forn i de perruqueria. Dir adéu és dimitir i acomiadar-se.

Dir adéu és badallar, tancar els ulls. Dir que tens pressa.

El millor adéu és sentit, siga alegre o siga trist. És quotidià com el pa i útil com la sal.

Però de vegades dir adéu no és dir adéu del tot; per això, convé no invocar-lo ni pronunciar-lo massa fort.

Gràcies als qui han participat i els que participaran de *Música i lletra*.